

stalo-li se však pěstování dříví naprosto nemožným, může se trest na 10 zl. za každých 60 arů zvýšiti.

3. Hospodaření, kterým by sousední les uveden byl v nebezpečí, že by mohl vzíti škodu větry.

4. Nešetření předpisu, že les na půdě, která se snadno rozprašuje, jenom po úzkých pruzích vysekáváti nebo znenáhla mýtití a ihned zase zmladiti dlužno.

5. Dobývání pařezů a kopání kořenů na březích větších vod, když nebylo učiněno opatření, aby trhlíny tím způsobené nešířily se dále (trest 20—200 zl.).

6. Majitele lesů, kteří nešetří předpisů daných ve příčině služebností lesních jest potrestati pokutou 20—200 zl. Naproti tomu dlužno protizákonné činy majitelů služebností lesních jako lesní puch trestati. Nešetření předpisů ohledně plavby nebo staveb plavebních trestá se jako přestupek, a sice při nepatrnější škodě vězením od 1 dne do 3 týdnů a při značných škodách vězením od 3 týdnů do 3 měsíců nebo pokutou 100—300 zl., po případě ztrátou oprávněnosti.

Za lesní puch prohlašuje lesní zákon hlavně přestupky majitelů lesních služebností, požární škody zanedbáním potřebné opatrnosti neb jiným způsobem zaviněné, opomenutí oznámení požáru, opomenutí vyzvání místních obyvatelů ku hasení požáru představenými obcí, jakož i neuposlechnutí tohoto vyzvání se strany obyvatelstva místního, dále opomenutí ohlášení škod hmyzem způsobených, neoprávněné sbírání klestí neb suchého dříví, naseknutí stromů, olupování kůry, kopání kořenů, dobývání pařezů, useknutí neb uříznutí vršků, větví a ratolestí, vytahování mladých stromků neb keřů, dobývání drobného dříví, sbírání mízy, neoprávněné braní steliva, přivlastňování prsti, kamení a nerostů vůbec, dále pobyt v lese proti výslovnému zákazu zřízenců lesních, tvoření nových cest, odvádění vod do sousedních lesů, jakož i každé neoprávněné užívání lesní půdy a neoprávněné vehnání dobytka. Okresní hejtmanství ukládá trest vězení neb peněžitě pokuty, při polehčujících okolnostech udělí po případě pouze důtku. Nářadí a náčiní neoprávněným způsobem s sebou přinesené připadne místnímu fondu chudinskému. Promlčení trestu nastane dle nař. min. vn. ze dne 3. května 1854 č. 84 ř. z. po uplynutí 6 měsíců ode dne, kterého čin byl spáchán. Poškozenému majiteli musí se úplná náhrada poskytnouti (náhrada vztahuje se nejen na cenu odcizeného plodu lesního, nýbrž i na ujmu, kterou majitel zmenšením neb přerušením plodnosti lesa utrpěl). Ve příčině puchu lesního nemá místa stížnost k správnímu dvoru soudnímu ani co do trestu ani co do náhrady (nāl. spr. s. dv. ze dne 27. dubna 1889 č. 1548). Řízení ve příčině všech trestních činů proti bezpečnosti majetnosti lesní, které dle všeobecného trestního zákona se trestají, přísluší soudům trestním; trestání přestupků lesního zákona (§§ 18, 41, 44, 51 les. z.), jakož i lesního puchu (§§ 60—67 les. z.) přísluší úřadům politickým.

Lesy obecní jsou lesy, jichž vlastníkem jest obec městská nebo venkovská. Lesní zákon zapovídá v zájmu zachování lesní půdy dělení obecních lesů. Jenom ve zvláštních případech, kdy rozdělení jich jest buď nutnou potřebou neb skytá takové prospěchy, jež nejsou v odporu s péčí o jich zachování, může politický zemský úřad dáti svolení k jich rozdělení (§ 21 les. z.). Téže instanci přísluší rozhodnutí o dělení obecních lesů, děje-li se toto za účelem propachtování a užívání (výn. min. orby ze dne 15. srpna 1873

č. 4364). Rozdělení obecního lesa jest přestupkem a to i tehdy, bylo-li předsevzato před dojitím úředního svolení (výn. min. sprav. a orby ze dne 22. ledna 1876).

Ve případě skutečného rozdělení obecního lesa má politický úřad právo, pokud toho rozdělení správně provedeno není, les takový za celek pokládati a po případě učiniti opatření nutná ku jeho řádné správě a k odvrácení pustošení. Povinností vlády jest, aby tato jmenovitě menším obcím zákonnou nutnost řádného hospodářství lesního na paměť uváděla a k tomu účelu, aby jim opatřila radu a pomoc zkušených odborníkův. Způsob, jakým toho lze dosáhnouti, řídí se dle poměrů jednotlivých případů. Odporují se jmenovitě smlouvy se sousedními lesními hospodáři, kteří za ujednanou odměnu vedou správu obecních lesů. Kde tento způsob správy se neodporuje, bývá výhodným ustanovení zvláštních odborných lesních technických orgánů a to buď obcí samotnou, buď družstvem majitelů lesů. Vydatnou pomocí jsou tu subvence z prostředků obecních, okresních a zemských (výn. min. orby ze dne 16. března 1872 č. 6266).

Zemský zákon pro král. České ze dne 14. ledna 1893 č. 11 z. z. upravuje dohled ku hospodářství v lesích obecních následujícím způsobem :

1. Hospodářský plán.

Obce, v jichž majetku nacházejí se lesy, nechť jsou lesy ty obecním jménem (§ 69 obec. zřiz.), nebo obecním statkem (§ 70 obec. zř.), povinny jsou hospodařiti v lesích těchto podle určitého hospodářského plánu, který obsahovati musí ustanovení, jak mají lesy ty býti spravovány, aby poskytovaly co možná největších trvalých užitků, a který nesmí přičítati se zákonným předpisům o lesní policii. Obecnímu výboru náleží ustanoviti způsobilého lesního hospodáře, který má zhotoviti návrh hospodářského plánu pro lesy obecní. Obecní starosta povinen jest oznámiti okresnímu výboru lesního hospodáře, kterému bylo svěřeno zhotoviti návrh hospodářského plánu lesního. Shledá-li okresní výbor, že lesní hospodář obecním výborem k zhotovení návrhu hospodářského plánu ustanovený nemá k tomu způsobilosti, předepsané příslušnými předpisy, ať vyzve obecní výbor, aby ustanovil jiného způsobilého lesního hospodáře; a kdyby obecní výbor vyzvání tomu v ustanovené lhůtě nevyhověl, určí okresní výbor sám lesního hospodáře, který zhotoviti má návrh hospodářského plánu pro lesy obecní. Zhotovený návrh plánu hospodářského budiž v obci u obecního starosty, pokud se týče v úředních místnostech obecních po čtrnácte dnů k veřejnému nahlednutí vyložen. Doba, kdy bude návrh hospodářského plánu vyložen, budiž oznámena v obci veřejnou vyhláškou.

Proti návrhu hospodářského plánu podati může každý poplatník v obci námitky obecnímu starostovi ve lhůtě 14 dnů, počítajíc od posledního dne, po který byl návrh hospodářského plánu vyložen. O návrhu hospodářského plánu i o námitkách proti němu podaných usnází se obecní zastupitelstvo. K usnesení takovému jest zapotřebí, aby byly dvě třetiny členů obecního zastupitelstva pospolu. Hospodářský plán, o kterém se obecní zastupitelstvo usneslo, musí býti předložen ku schválení okresnímu výboru a politickému úřadu okresnímu. Okresnímu výboru náleží zkoumati, vyhovuje-li plán tento předpisům obecního zřízení v příčině neztenčeného zachování kmenového jmění a statku obecního a požadavkům hospodářsko-technickým. Politický úřad okresní zkoumá, nepřičí-li se ustanovení hospodářského plánu před-

pisům o lesní policii. Z rozhodnutí okresního výboru může každý, jehož zájmů dotýká se schválený plán hospodářský, odvolati se k zemskému výboru ve lhůtě stanovené v § 77 zákona ze dne 25. července 1864, sb. zák. a nař. čís. 27, pokud se týče zákona ze dne 25. října 1868, č. 36 zem. zák. Z rozhodnutí politického úřadu okresního jde odvolání k místodržitelství dle předpisů platných pro politické úřady (§§ 1—4 cit. z.).

Obce, jichž lesní majetek nedosahuje plošnou výměru 50 hektarů a jichž lesní hospodářství nachází se ve stavu řádném, mohou okresním výborem sprostěny býti povinnosti zříditi pro své lesy hospodářský plán. V obcích této povinnosti sprostěných musí zhotoveny býti popsání (inventura) dočasného stavu lesa a program hospodářský, kterým stanoví se pořad mýteb a zalesňování aspoň pro nejbližší dobu pěti až desíti let. Okresní výbor má právo obci, která sprostěna byla povinnosti zříditi hospodářský plán, uložit, aby zřídila hospodářský plán, sezná-li, že lesní hospodářství se zanedbává.

Z těchto opatření jde odvolání k zemskému výboru (§ 77 zákona ze dne 25. července 1864, sb. zák. a nař. č. 27, a zákon ze dne 25. října 1868, č. 36 z. z.) (§ 6 cit. z.).

2. Kácení dříví.

Kdykoliv zamýšlí se káceti dříví v obecním lese, jest obecní starosta povinen oznámiti to okresnímu výboru čtyři neděle napřed. Sezná-li okresní výbor, že kácením tím porušen by byl schválený plán hospodářský, pokud se týče v obcích, které sprostěny byly povinnosti zříditi hospodářský plán, že kácení to nesrovnává se se schváleným programem hospodářským aneb s požadavky řádného lesního hospodářství, zakáže obecnímu starostovi, aby v lesích obecních bylo káceno. Ze zákazu toho jde odvolání k zemskému výboru. Má-li okresní výbor za to, že zamýšleným kácením dříví v obecním lese porušeny by byly předpisy o lesní policii, učiní o tom oznámení politickému úřadu okresnímu. Kdyby zamýšleným kácením měla státi se obci újma taková, že by tím pěstování dříví pro příště bylo ohroženo, neb stalo se nemožným, jest okresní výbor povinen zakázati kácení až do té doby, kdy příslušnými politickými úřady bude rozhodnuto, přičí-li se zamýšlené kácení předpisům o lesní policii čili nic. Nedodá-li se obecnímu starostovi zákaz kácení ve lhůtě čtyř neděl, počínající dnem, kdy bylo oznámení o zamýšleném kácení okresnímu výboru podáno, může kácení to po uplynutí této lhůty býti předsevzato (§ 7 cit. z.).

3. Hospodáři lesní.

Obce, jichž lesní majetek dosahuje plochy 700 hektarů, musí pro své lesy zříditi zvláštního lesního hospodáře způsobilého dle předpisů lesního zákona, jemuž přidán býti musí potřebný personál pomocný a ochranný. Také v obcích, jichž lesní majetek nedosahuje plochy 700 hektarů, musí zřízenému lesnímu hospodáři přidán býti potřebný personál pomocný a ochranný. Obce, jichž lesní majetek nedosahuje plochy 700 hektarů, mají na vůli, buď

a) aby zřídily pro své lesy zvláštního, nebo cizího, v jiné službě postaveného způsobilého lesního hospodáře, anebo

b) aby smluvily se s jinými obcemi o zřízení společného způsobilého lesního hospodáře. V úmluvě takové učiněno buď zároveň potřebné opatření ve příčině zřízení potřebného personálu pomocného a ochranného, při čemž obcím může býti vyhraženo, aby zřídily personál ten buď pro

sebe samy, nebo společně s ostatními obcemi zúčastněnými, pokud se týče s jednou nebo s několika z nich. Úmluva tato musí býtí okresnímu výboru předložena ku schválení.

Obecní starosta povinen jest oznámiti okresnímu výboru, kdo byl pro obecní lesy ustanoven za lesního hospodáře; totéž platí o každé změně v osobě lesního hospodáře nastalé. Ustanoví-li se v obcích s lesním majetkem, nedosahujícím plochu 700 hektarů, za lesního hospodáře osobnost cizí, v jiné službě postavená, aneb zřídí-li sobě několik obcí společného hospodáře lesního, náleží okresnímu výboru zkoumatí, bude-li ustanovený lesní hospodář s to vykonávati povinnosti s jeho úřadem spojené (§ 8 cit. z.).

Způsob, jak mají lesní hospodáři býti ustanovováni, a služební jich poměry řídí se dle § 32 obec. zřiz. Lesní hospodáři, zřízení pro několik obcí společně, ustanovují se, a služební jich poměry upravují se úmluvou mezi zúčastněnými obcemi. Neshodnou-li se v příčině této zúčastněné obce, náleží okresnímu výboru, aby vyslechnuv obecní výbory zúčastněných obcí, ustanovil společného lesního hospodáře a upravil služební jeho poměry. Nedocílí-li se mezi zúčastněnými obcemi shoda o tom, jak mají jednotlivé obce přispívati k uhrazení odměny společnému lesnímu hospodáři, rozvrhuje odměnu tu na jednotlivé obce okresní výbor podle poměru lesní plochy v těchto obcích.

Jsou-li lesy, pro které ustanoven je lesní hospodář, obecním statkem (§ 70 obec. zřiz.), povinni jsou podílníci v užívání těchto lesů přispívati obci k uhrazení výdajů s ustanovením lesního hospodáře spojených podle míry svého účastenství v užívání lesů s tím obmezením, že příspěvky na každého podílníka vypadající nesmí převyšovati hodnotu užitků, které podílník tento z obecních lesů bere. Bere-li obec nějaké užitky z lesa, který je obecním statkem, uhraditi sluší z obecní pokladny část těchto výdajů poměrnou k užitkům, které obec bere (§ 9 cit. z.).

4. Dohled (techničtí znalci).

Okresnímu výboru náleží bdíti nad tím, aby lesy, které jsou jměním neb statkem obecním (osadním), spravovány byly dle pravidel lesnických tak, by poskytovaly co možná největších trvalých užitků, pokud se týče, by obecní (osadní) lesy spravovány byly podle schváleného hospodářského plánu neb podle schváleného hospodářského programu (§ 11 cit. z.).

Zastupitelstvo okresní, v jehož obvodu jsou lesy obecní (osadní), povinno jest ustanoviti pro obvod okresní technického znalce lesního způsobilého dle předpisů lesního zákona, jemuž náleží přihlížeti k hospodářství v lesích obecních (osadních), oznamovati příslušným úřadům vady a nedostatky při tom poznané a navrhovati okresnímu výboru neb okresnímu zastupitelstvu potřebná opatření, která tyto poslednější úřady povolány jsou učiniti. Nevyhoví-li okresní výbor neb okresní zastupitelstvo návrhu technického znalce lesního, může tento žádati ve lhůtě čtrnáctidenní, aby zemský výbor rozhodl, má-li opatření jím navrhované býti učiněno, čili nic.

Za technického znalce lesního může okresní zastupitelstvo buď přijmouti do služby zvláštního úředníka okresního, aneb ustanoviti lesního hospodáře v cizích službách postaveného, bydlícího v okrese samém neb v okrese sousedním. Okresní výbor povinen jest oznámiti zemskému výboru, kdo byl pro obvod okresní ustanoven za technického znalce lesního. Ustanoví-li okresní zastupitelstvo za technického znalce lesního osobnost,

kteřá jest již jinak ve službě lesnické zaměstnána, náleží zemskému výboru zkoumati, bude-li ustanovený technický znalec lesní s to, vykonávati povinnosti s jeho úřadem spojené.

Služební poměry technického znalce lesního řídí se dle § 57 zákona ze dne 25. července 1864, sb. zák. a nař. č. 27. Náklady vzešlé z ustanovení technického znalce lesního pro obvod okresní uhrážují se z prostředků okresních (§ 12 a 13 cit. z.).

Opomine-li obecní (osadní) starosta vykonati opatření, které nařídí okresní výbor v oboru své působnosti ve příčině hospodářství v obecních (osadních) lesích, aneb které konati má dle tohoto zákona, může mu okresní výbor uložití pořádkové pokuty (§ 100 obec. zřiz.). V případě nutné potřeby nějakého opatření ve příčině obecních (osadních) lesů provede toto opatření na náklad obce (osady) okresní výbor, dohodnuv se o tom s politickým úřadem okresním. Kdyby hospodářství v obecním (osadním) lese bylo trvale zanedbáváno, tak že by hrozilo z toho spustošení lesa, a neodpomůže-li, jsa k tomu vyzván, obecní (osadní) výbor, může okresní výbor, dohodnuv se s politickým úřadem okresním, ustanoviti ku správě lesů obecních (osadních) jiný orgán (sekvestra lesa) na náklad obce (osady). Působnost tohoto orgánu pomine, jakmile ustaví se v obci (osadě) nový výbor obecní (osadní) (§ 14 cit. z.).

O odvoláních z opatření, které učinil okresní výbor, dohodnuv se s politickým úřadem okresním, rozhodovati náleží s konečnou platností zemskému výboru dohodnuvšímu se s místodržitelstvím. Odvolání takové podáno budiž okresnímu výboru ve lhůtě čtrnáctidenní.

Zemskému výboru náleží v mezích působnosti po zákonu mu příslušející přihlížeti k tomu, aby okresní zastupitelstva a okresní výbory konaly povinnosti tímto zákonem jim uložené (§ 15 a 16 cit. z.).

Předpisy tyto netýkají se obcí, které spravují se zvláštním zřízením obecním.

Lhůty (v soudním řízení).

A) Řízení soudní sporné.

Ve sporu civilním rozumí se lhůtou určitá časová mezera, během kteréž jisté jednání sporné předsevzato býti musí, jelikož by jinak bezvýsledné uplynutí její mělo v zápětí škodlivé účinky processuální.

I. Druhy lhůt.

1. Lhůty zákonné (*dilationes legales*) a lhůty soudcovské (*dilationes judiciales*). Zákonná lhůta běží, aniž by bylo zapotřebí jakéhokoli soudcovského nařízení. Všechny ostatní lhůty patří ke lhůtám soudcovským.

2. Dle účinku rozeznáváme lhůty nepřestupné neboli propadné a lhůty přestupné neboli nepropadné.

Lhůty neprodlužitelné jsou ony, jichž promeškání má za následek naprosté vyloučení (*praeclusi*) strany od předsevzetí dotyčného processního úkonu nebo právního prostředku. Prodlužitelné lhůty pak jsou ony, při jichž promeškání ne sice vyloučení, ale jiné následky nastávají, jako ku př. peněžitá pokuta, vězení, náhrada útrat a pod. Ve sporu civilním pohlíží se z pravidla na všechny lhůty jako na propadné (dv. dekr. ze dne 8. dubna 1785 č. 406).

Lhůty propadné rozeznáváme opět na lhůty propadné *ipso jure* a lhůty propadné *petente adversario*.